

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ: КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ

УДК 341.44 : 343.1
DOI: 10.31733/2078-3566-2024-2-228-234

Василь БЕРЕЗНЯК[©]
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник
(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ЕКСТРАДИЦІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЕЛЕМЕНТІВ У НАПРЯМІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Досліджено порядок проведення екстрадиції як окремого правового інституту. Проаналізовано поняття «екстрадиція» та «видача осіб» через призму національного кримінального процесуального та міжнародного права, що допомогло визначити сутність такого явища та актуальні проблеми, котрі потребують розв'язання. Так, під екстрадицією слід розуміти передачу особи державі, компетентні органи якої розшукують цю особу для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку. Однак Європейська конвенція про видачу правопорушників не містить поняття «екстрадиція», а натомість використовує термін «видача особи». У зв'язку з цим науковці поділилися на два табори: одні переконані, що це синоніми, а інші вбачають у терміні «екстрадиція» ширше значення. Водночас на основі проведеного аналізу сформовано декілька висновків у частині наявних суперечностей між підходами науковців до визначення сутності поняття «екстрадиція», котре варто розглядати у широкому і вузькому розумінні. Щодо першого підходу, на доктринальному рівні поняття «екстрадиція» має більш змістовний характер порівняно з нормативно-правовим закріпленням. З приводу другого підходу, вузького, на рівні національного законодавства процесуальний статус осіб, які підлягають екстрадиції, не до кінця визначений, у зв'язку із наявними правовими колізіями, котрі пов'язані з регулюванням цього питання різними галузями права, що потребує усунення шляхом внесення законодавчих ініціатив для забезпечення дієвості реалізації процедури екстрадиції та результативності міжнародного співробітництва. Окрім цього, було проаналізовано п'ять принципів проведення видачі особи, що обумовлюють сутність такої процедури та гарантують законність її проведення. Доведено, що екстрадиція є важливим елементом боротьби з транскордонною злочинністю, вона спрямована на зниження її рівня і в цілому сприяє поліпшенню міжнародних відносин та якісному співробітництву між державами-учасницями Європейської конвенції про видачу правопорушників.

Ключові слова: злочин, кримінальна відповідальність, екстрадиція, видача осіб, Європейська конвенція про видачу правопорушників, законодавчі колізії, правова природа інституту екстрадиції в міжнародному праві, галузі права, принципи.

Постановка проблеми. Нині у зв'язку з активізацією міжнародної злочинності важливим залишається питання співпраці між державами у сфері боротьби з цим явищем, і одним із шляхів такої протидії є функціонування інституту екстрадиції.

Принадно зауважити, що інститут екстрадиції набуває особливого значення в умовах глобалізації, інтеграції, міграції та зростання організованої міжнародної злочинності. У зв'язку з цим удосконалення положень, що регулюють процедуру екстрадиції, залишається актуальним, особливо з урахуванням нового досвіду

© В. Березняк, 2024
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5690-4736>
vasyl.berezniak@dduvs.edu.ua

функціонування правової системи України в умовах воєнного стану, адже таке співробітництво сприяє розвитку міжнародних відносин.

Так, співробітництво між державами у сфері екстрадиції регулюється сучасним міжнародним кримінальним правом. З іншого боку, розвиток засобів зв'язку, розповсюдження мережі Інтернет, спрощення паспортного контролю, існування «прозорих» кордонів між державами, що утворилися на території колишнього СРСР, незавершеність національних механізмів боротьби зі злочинністю – ось неповний перелік чинників, що сприяють уникненню кримінальної відповідальності особами, які порушують заборони чинного законодавства держави, громадянами якої вони не є. Тому видача осіб, обвинувачених у вчиненні злочинів або засуджених іноземними судами, для притягнення до відповідальності та виконання вироку, а також передача осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в державі, громадянами якої вони є, визнана найважливішою формою міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні, що у такий спосіб забезпечує незворотність притягнення особи до кримінальної відповідальності, призначення покарання та реабілітацію засудженого в суспільстві, адже відповідно до загально визнаних принципів і норм міжнародного права екстрадицію слід розглядати як прояв добросусідства між державами та акт, що повністю відповідає вимогам основоположних міжнародно-правових документів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Окремі аспекти розвитку інституту екстрадиції як кримінально-правового явища досліджувала значна кількість вітчизняних учених, таких як: О. Бандурка, Ю. Гурджа, В. Ємельянов, В. Іващенко, А. Іщенко, М. Корнієнко, Д. Лещенко, Л. Лобойко, В. Лукашевич, Є. Лук'янчиков, В. Малайченко, М. Михеєнко, С. Нестеренко, В. Нор, І. Озерський, М. Пашковський, Д. Письменний, В. Тертишник, В. Шибіко, С. Яценко та ін.

Мета статті – проаналізувати проблему імплементації норм міжнародного права щодо регулювання процедури екстрадиції.

Виклад основного матеріалу. Екстрадиція посідає важливе місце у співпраці між державами у сфері правоохоронної діяльності та запобігання злочинності. Це один із найстаріших інститутів, котрий, незважаючи на історичні зміни, зберігає свої основні риси. Термін «екстрадиція» походить від латинського слова «extradere», що означає примусову передачу особи до країни, громадянином якої вона є [2].

Екстрадиція є формою міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні, тому її законодавче закріплення знайшло своє відображення у главі 44 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України); вона застосовується, коли особа, яка вчинила злочин на території однієї країни, перебуває на території іншої країни. Відповідно, КПК України визначає екстрадицію як передачу особи державі, компетентні органи якої розшукують цю особу для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку (п. 2 ч. 1 ст. 541) [3]. Екстрадиція передбачає офіційний запит про встановлення місцезнаходження особи, яка підлягає видачі, на території запитуючої держави і доставку цієї особи, з'ясування обставин, що можуть перешкоджати видачі, прийняття рішення за запитом і фактичну передачу цієї особи під юрисдикцію запитуючої держави [4, с. 117].

Стаття 1 Європейської конвенції про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. встановлює, що держави-учасниці зобов'язуються відповідно до умов, викладених у Конвенції, видавати осіб, які переслідуються компетентними органами запитуючої держави за вчинення злочину або розшукуються ними для виконання вироку чи постанови про взяття під варту [1]. У вищезгаданому нормативно-правовому акті зазначено, що вони зобов'язуються передавати одна одній осіб, які розшукуються компетентними органами. Іншими словами, і КПК, і згадана конвенція посилаються на одне й те саме поняття, але положення конвенції не містять терміна «екстрадиція», натомість використовують поняття «видача особи». Аналізуючи зміст визначень, варто зауважити, що в обох документах суть наведених категорій зводиться до передачі особи запитуючій державі для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку суду.

На думку С. Нестеренко, «екстрадицію можна визначити як форму міжнародно-правової допомоги у кримінальних справах, що ґрунтується на загально визнаних принципах міжнародного права і нормах національного законодавства та міжнародних договорів. Ця міжнародна правова допомога полягає у передачі обвинуваченої особи для

здійснення правосуддя або передачі засудженої особи для приведення вироку суду до виконання. Видача особи повинна здійснюватися з дотриманням прав і законних інтересів особи, яка підлягає видачі» [5, с. 113].

При цьому Л. Максимів вважає, що поняття екстрадиції як процесуальної діяльності, що ґрунтується на принципах і нормах міжнародного та національного права щодо надання правової взаємодопомоги державами, полягає у передачі особи державі, на території якої було вчинено кримінальне правопорушення, державі, громадянином якої є особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, або державі, що найбільше постраждала від злочинного діяння, компетентні органи якої розшукують цю особу для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку [6, с. 274].

Аналіз наведених вище наукових підходів до розуміння поняття екстрадиції свідчить, що в цілому всі вони мають спільні риси. Зокрема, у визначенні екстрадиції як системи міжнародного співробітництва між державами у сфері кримінального процесуального права, суть якої полягає у видачі особи державі для проведення досудового розслідування або виконання вироку суду за обвинуваченням у вчиненні злочину. Порівняно з легальним визначенням науковий підхід є ширшим і більш повно розкриває сутність системи екстрадиції.

Отже, у широкому розумінні екстрадиція – це складна юридична процедура забезпечення виконання конкретної мети, а саме договірного зобов'язання про видачу особи, яка вчинила злочин на іноземній території, що в принципі вимагає застосування примусових заходів, передбачених як міжнародними актами, так і законодавством України, а у вузькому розумінні вона є синонімом поняття «видача для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку». Тому багато питань, що виникають у межах системи екстрадиції, вирішуються на рівні національного законодавства (в тому числі на рівні відомчого нормативного регулювання).

Водночас із аналізу Типового договору про видачу 1990 р. (ст. 1) вбачається, що процедура екстрадиції може бути проведена між договірними державами не тільки з метою виконання вироку, але й для, того щоб ухвалити вирок, однак посилання на ухвалу вироку є обов'язковим не для всіх держав. Згідно з ч. 2 ст. 5 зазначеного договору до запиту про видачу додаються: 1) якщо особа обвинувачується судом або іншим компетентним судовим органом у вчиненні злочину – ордер на арешт або його завірена копія; 2) якщо особа визнана винною у вчиненні злочину – письмове рішення суду або оригінал чи завірена копія обвинувального акта чи будь-який інший документ, що містить обвинувальну частину і ухвалений вирок; 3) якщо особа, визнана винною у вчиненні злочину, відсутня, на додаток до документів, зазначених у п. 2, – опис правових засобів, доступних цій особі для підготовки захисту або здійснення повторного слухання справи за її відсутності; 4) якщо особа засуджена за вчинення злочину, але вирок не ухвалено – документ із викладом обвинувальної частини і заявою, що підтверджує намір ухвалити вирок [7].

Так, із аналізу міжнародної практики вбачається, що до першочергових принципів регулювання порядку законності екстрадиції слід віднести: 1) принцип правової визначеності – злочин повинен бути включений до переліку діянь, за які може бути проведена екстрадиція; 2) принцип подвійної юрисдикції – злочин, за який переслідується особа, повинен кваліфікуватися як злочин за законами обох країн; 3) принцип спеціалізації – видана особа повинна бути притягнута до кримінальної відповідальності за злочин, за який її видають; 4) принцип взаємності сторін – на підставі гарантій, наданих у запиті запитуючої держави, очікується, що відповідна держава діятиме в аналогічний спосіб за подібних обставин; 5) принцип невідворотності покарання – держава, що є учасником Конвенцій (договорів) щодо боротьби зі злочинами, якщо на її території виявлено правопорушника, зобов'язана видати його або передати справу відповідним органам для притягнення до кримінальної відповідальності.

Однак незалежно від практики кожної країни є загальновизнаним, що екстрадиція можлива лише в тому випадку, якщо правопорушення вважається злочином за законодавством обох договірних держав. Тому принцип подвійної юрисдикції закріплений у всіх договорах про екстрадицію і зараз набув характеру позитивної норми міжнародного права. Через це така процедура базується на принципах міжнародного

співробітництва – добровільності та взаємності, адже видача іноземців або осіб без громадянства, як правило, допускається лише в тому випадку, якщо це передбачено міжнародним договором, обов'язковим для відповідної держави. Договір про видачу, укладений між державами-учасниками, сам собою не є підставою для видачі. Він лише надає правове обґрунтування можливості застосування цього заходу.

Згідно з положеннями КПК України екстрадицію можна класифікувати на два види:

1) видача особи на підставі спрощеної процедури, що може бути застосована за письмовою заявою такої особи. Така заява складається в присутності захисника особи та затверджується слідчим суддею. Її подання дозволяє уникнути процедури з'ясування обставин, що можуть перешкоджати видачі особи (ст. 588 КПК України) [2].

Аналіз глави 44 Кримінального кодексу України дозволяє стверджувати, що основними процесуальними кроками у процедурі спрощеної екстрадиції є: отримання письмової заяви від особи та її затвердження слідчим суддею; отримання слідчим суддею письмового підтвердження того, що заявник усвідомлює наслідки видачі та добровільно прийняв рішення про видачу; направлення прокурором заяви до центральних органів влади України; прийняття ними протягом трьох днів рішення про можливість застосування спрощеної процедури екстрадиції та, як наслідок, фактична видача особи іншій державі [2];

2) видача особи за звичайним порядком.

Процес видачі (екстрадиції) особи за звичайним порядком регламентований національним законодавством, згідно з яким основними етапами такої процедури є: 1) направлення офіційного запиту про встановлення місцезнаходження особи, яка підлягає видачі, на території запитуваної держави та передачу такої особи; 2) здійснення процедур щодо з'ясування обставин, що можуть перешкоджати видачі; 3) прийняття офіційного рішення відповідно до запиту; 4) власне процедура передачі особи під юрисдикцію запитуваної держави.

Перший етап екстрадиції передбачає оформлення та направлення офіційного звернення про встановлення місцезнаходження особи, яка підлягає видачі, на території запитуваної держави, що супроводжується оформленням та направленням запиту про видачу правопорушника, а також передачу такого правопорушника. Порядок проведення таких дій регулюється статтями 573–575 КПК України.

Відповідно до чинного Кримінального процесуального кодексу України для запиту необхідні такі дані: 1) клопотання, в якому зазначаються найменування запитуючого органу, підстави та предмет звернення; 2) відомості про ім'я, адресу та громадянство особи; 3) відомості про обставини вчинення злочину або кримінального проступку та відповідний кваліфікаційний документ (копії ухвал, рішення суду, вирок або інший документ, що підтверджує причетність особи до вчинення правопорушення); 4) у разі видачі особи, яка вже відбула частину призначеного судом покарання, – довідка про невідбуту частину покарання; 5) відомості про перебіг строків давності; 6) відомості про іноземну державу, на території якої перебуває розшукувана особа, та інші відомості, передбачені міжнародними договорами України [2].

Відповідно до п. 3 ст. 575 КПК України клопотання та інші документи підписуються слідчим, прокурором або суддею, засвідчуються печаткою відповідного органу та перекладаються мовою, передбаченою міжнародними договорами України [2].

Другий етап екстрадиції регулюється ст. 587 КПК України і передбачає виявлення обставин, що можуть перешкоджати видачі. Ця процедура здійснюється центральним органом України, що здійснює видачу особи (екстрадицію), або за його дорученням чи зверненням відповідною обласною прокуратурою. Матеріали та висновки, отримані в результаті екстрадиційної перевірки, надсилаються до відповідного центрального органу України. Тривалість такої перевірки становить 60 днів і може бути продовжена відповідним центральним органом України [2].

Наступний етап – це ухвалення офіційного рішення відповідно до запиту, як це передбачено ст. 590 КПК України. На цьому етапі центральні органи влади України після вивчення матеріалів перевірки приймають рішення про видачу (передання) особи іноземній державі або про відмову в її видачі. Таке рішення приймається керівником або уповноваженою ним особою центральних органів влади України. У разі прийняття рішення про видачу особа фактично передається компетентним органам іноземної

держави, якщо це рішення не буде оскаржено судом протягом 10 днів. У видачі може бути відмовлено, якщо суд дійде висновку, що кримінальне переслідування особи в Україні є прикриттям для переслідування, що обумовлене іншими мотивами, наприклад, у зв'язку з політичною або громадською діяльністю [2]. Особи, яким надано політичний притулок відповідно до Конвенції ООН про статус біженців, не підлягають екстрадиції [8]. Через це багато громадян, які вважають, що їх переслідують в Україні з політичних мотивів, намагаються отримати статус біженця в інших країнах, щоб захистити себе від екстрадиції за запитом української сторони.

Останнім етапом є фактична передача під юрисдикцію запитуючої держави, що регулюється ст. 593 КПК України. Заключний етап повинен відбутися протягом 15 днів з дня постановлення ухвали про передачу [2]. Цей строк може бути продовжений центральними органами влади України до 30 діб, після чого особа звільняється з-під варти.

Відзначимо, що в Україні немає окремого закону про екстрадицію, що є значною прогалиною в законодавстві нашої держави, в той час як кримінальні правопорушення все частіше набувають міжнародного характеру, а особи, які їх вчиняють, переховуються за кордоном, щоб уникнути покарання. Відсутність національного закону про екстрадицію безпосередньо регулює здійснення екстрадиційних процедур під час кримінального переслідування іноземців в Україні та процедури міжнародно-правового співробітництва між державами у сфері кримінального права. Це пов'язане з тим, що відповідні питання щодо проведення екстрадиції не можуть керуватися виключно КПК України. Наприклад, фінансування проведення тендерів та пошук осіб щодо здійснення перекладу запитів, судових доручень та інших документів або тих, що надходять на виконання міжнародних договорів України.

Окрім цього, залишається відкритим питання дотримання строків подання необхідних документів або подання їх у повному обсязі тощо – за 10 днів досить складно якісно опрацювати документи, оформити запит та своєчасно його направити до компетентного органу іноземної держави. Переконані, що такий строк слід збільшити до 20 днів з можливістю його продовження за погодженням із Генеральним прокурором, що обумовлено складністю опрацювання отриманих матеріалів на таких мовах, як арабська, китайська та японська, необхідністю пошуку перекладачів, підготовкою тендера та безпосередньо перекладу.

Однак і в цій сфері відбулися позитивні зрушення. Так, процедури фізичної передачі підозрюваних або осіб, визнаних винними у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачені офіційним законодавством і відповідають загальним особливостям, визначеним Європейською конвенцією про видачу правопорушників [1]. Наприклад, положення ст. 12 вищезгаданої конвенції знайшли своє відображення у ст. 575 КПК України [2]. В обох випадках визначено форму клопотання про екстрадицію, обов'язкові пункти клопотання та супровідні документи. Варто зазначити, що наше законодавство вимагає більш широкого переліку додаткових позицій, що мають бути включені до клопотання. Цей факт може свідчити про більш детальне дослідження обставин справи під час досудового розслідування, що дає змогу краще зрозуміти ситуацію, що склалась [9, с. 379].

Висновки. Отже, слід зазначити, що поняття екстрадиції передбачено на законодавчому рівні як у національному, так і в міжнародному праві. Відповідно, під екстрадицією слід розуміти передачу особи державі, компетентні органи якої розшукують цю особу для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку. Екстрадиція передбачає офіційний запит про місцезнаходження особи, яка підлягає видачі, на території запитуючої держави і передачу цієї особи, з'ясування обставин, що можуть перешкоджати видачі, прийняття рішення за запитом і фактичну передачу цієї особи під юрисдикцію запитуючої держави.

Оскільки процедура екстрадиції має транснаціональний характер, до її правового регулювання застосовується низка міжнародних договорів, угод про співробітництво та інших міжнародних актів. У національному праві екстрадиція регулюється Конституцією України, КПК України, іншими законами та підзаконними актами (інструкціями Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та ін.). Слід наголосити, що загальновизнані міжнародні стандарти прав людини, зокрема право на життя, свободу та особисту недоторканність і право на

судовий захист, мають фундаментальне значення у процесі екстрадиції. Важливу роль при цьому відіграє правове регулювання екстрадиції, а також відмова в екстрадиції у випадках, коли існує ризик порушення цих стандартів. У свою чергу, законність процедури видачі осіб ґрунтується на відповідних принципах, до яких слід віднести: принцип правової визначеності, принцип подвійної юрисдикції, принцип спеціалізації, принцип взаємності сторін, принцип невідворотності покарання. Через те, що сьогодні система екстрадиції є дуже затребуваною у кримінальному провадженні, зокрема для виконання завдання щодо забезпечення швидкого, повного та справедливого розслідування і судового розгляду та притягнення до відповідальності кожного, хто вчинив кримінальне правопорушення, з урахуванням ступеня вини. Однак під час проведення процедури екстрадиції виникають такі організаційні та фінансові проблеми, як: відсутність належного фінансування для проведення такої процедури, складність і надмірна тривалість процедур екстрадиції в Україні, ненадання або несвоєчасне надання необхідних документів та їх незадовільне виконання. Тому на даному етапі існує потреба, з-поміж іншого, у покращенні механізмів, що визначають отримання та виконання запитів про правову допомогу з боку держави, протидії механізмам екстрадиції та визнанні необхідності оперативного інформування державами одна одну про стан розгляду запитів про екстрадицію шляхом укладання окремого закону, що регламентуватиме цю процедуру.

Список використаних джерел

1. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13.12.1957. Ратифікована із заявами і застереженнями Законом України від 16.01.1998. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text.
2. Войціховський А. В. Міжнародне право : підруч. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Колесник В. Ю. Екстрадиція та права людини: проблеми пошуку оптимального балансу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2021. № 52. С. 116–120.
5. Нестеренко С. С. Міжнародно-правовий захист прав людини при здійсненні екстрадиції : монографія. Одеса : Фенікс, 2011. 192 с.
6. Максимів Л. В. Деякі аспекти видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиції) за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2013. № 7. С. 272–277.
7. Model Treaty on Extradition. URL : https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_extradition.pdf.
8. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text.
9. Березняк В. С. Сучасні погляди на поняття «екстрадиція» у науці кримінально-процесуального права. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4. С. 374–383.

Надійшла до редакції 30.05.2024

Прийнято до опублікування 05.06.2024

References

1. Yevropeiska konventsiia pro vydachu pravoporusnykyv [European Convention on the Extradition of Offenders] vid 13.12.1957. Ratyfikovana iz zaiavamy i zasterezhenniamy Zakonom Ukrainy vid 16.01.1998. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text. [in Ukr.].
2. Voitsikhovskyyi, A. V. (2020) Mizhnarodne pravo [International law] : pidruch. Kharkiv : Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. 544 p. [in Ukr.].
3. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [The Criminal Procedure Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. [in Ukr.].
4. Kolesnyk, V. Yu. (2021) Ekstradytsiia ta prava liudyny: problemy poshuku optymalnoho balansu [Extradition and human rights: problems of finding the optimal balance]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii : Yurysprudentsiia*. № 52, pp. 116–120. [in Ukr.].
5. Nesterenko, S. S. (2011) Mizhnarodno-pravovyi zakhyst prav liudyny pry zdiisnenni ekstradytsii [International legal protection of human rights during extradition] : monohrafiia. Odessa : Feniks. 192 p. [in Ukr.].
6. Maksymiv, L. V. (2013) Deiaki aspekty vydachi osib, yaki vchynily kryminalne pravoporusnennia (ekstradytsii) za Kryminalnym protsesualnym kodeksom Ukrainy 2012 roku [Some

aspects of extradition of persons who have committed a criminal offense (extradition) under the Criminal Procedure Code of Ukraine of 2012]. *Naukovo-informatsiynyi visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho*. № 7, pp. 272–277. [in Ukr.].

7. Model Treaty on Extradition. URL : https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_extradition.pdf.

8. Konventsiiia pro status bizhentsiv [Convention on the Status of Refugees] vid 28.07.1951. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text. [in Ukr.].

9. Berezniak, V. S. (2014) Suchasni pohliady na poniattia «ekstradytsiia» u nautsi kryminalno-protsesualnoho prava [Modern views on the concept of «extradition» in the science of criminal procedural law]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 4, pp. 374–383. [in Ukr.].

ABSTRACT

Vasyl Berezniak. Implementation of the norms of international law regarding the regulation of the extradition procedure as one of the elements in the direction of the European integration of Ukraine. The author examines the procedure for extradition as a separate legal institution. The author analyzes the concepts of «extradition» and «extradition of persons» through the prism of national criminal procedure and international law, which helped to determine the essence of this phenomenon and the current issues that need to be addressed. Thus, extradition should be understood as the transfer of a person to the State whose competent authorities are looking for that person for criminal prosecution or execution of a sentence. However, the European Convention on Extradition does not contain the concept of «extradition», but instead uses the term «extradition». In this regard, scholars have divided into two camps: some are convinced that these are synonymous, while others see the term «extradition» as having a broader meaning. At the same time, based on the analysis, a number of conclusions have been drawn regarding the existing contradictions between the approaches of scholars to defining the essence of the concept of «extradition», which should be considered in a broad and narrow sense. Speaking of the first approach, at the doctrinal level, the concept of «extradition» is more substantive in nature than its legal and regulatory consolidation. With regard to the second approach – the high approach – at the level of national legislation, the procedural status of persons subject to extradition is not fully defined due to existing legal conflicts related to the regulation of this issue by different branches of law, which needs to be eliminated by introducing legislative initiatives to ensure the effectiveness of the extradition procedure and the effectiveness of international cooperation. In addition, the author analyzes five principles of extradition, which determine the essence of such a procedure and guarantee the legality of its implementation. It is proved that extradition is an important element of the fight against cross-border crime, which is aimed at reducing its level and generally contributes to the improvement of international relations and quality cooperation between the States parties to the European Convention on Extradition.

Keywords: *crime, criminal liability, extradition, extradition of persons, European Convention on the Extradition of Offenders, legislative conflicts, legal nature of the institution of extradition in international law, branches of law, principles.*